

Het Opschorten van het Ongeloof

Jeroen Lutters

Het is tijd dat we ons ongelooft opzij zetten dat de wereld een chaos is en niet te redden. De hele dag horen we het op het nieuws: de wereld is een chaos en wat we ook proberen, er valt niet veel meer aan te doen. De ene oorlog volgt op de andere, de ene ramp volgt op de andere. Laten we gewoon ophouden onszelf wijs te maken en weer...

- ✓ gaan geloven in creativiteit als het positieve antwoord op vrijheid. Destructief gedrag is het negatieve antwoord op vrijheid en creativiteit is het positieve antwoord op vrijheid. Laten we creativiteit belonen, als toonbeeld van ons geloof in de waarde ervan, en destructiviteit ontmoedigen als besef dat het niet bijdraagt aan de vooruitgang.
- ✓ gaan geloven dat een creatieve wetenschap mogelijk is, als vervolg op een doorgeschoten rationalistische wetenschap. De huidige wetenschap loopt tegen zijn grenzen. Het is belangrijk dat we een nieuwe wetenschap ontwikkelen die niet alleen op zoek is naar 'objectieve kennis', maar die durft te zeggen 'waar is wat werkt'.
- ✓ gaan geloven in het creatieve denken, het denken in de wereld van de imaginaties. Deze vorm van kennis vinden we in musea en in theaters. Het is belangrijk dat we daarom ons vertrouwen geven aan kunstinstellingen als de incubators van de wereld van morgen.

Woorden zijn performatieve daden

- ✓ gaan geloven in 'de taal van de rechter hersenhelft' en daarmee leren spreken. Dat stelt vooral hoge eisen aan het onderwijs, dat moet gaan geloven in kinderen, vakken, prestaties, beroepen, waar tot nu toe te weinig waarde aan wordt gehecht.
- ✓ gaan geloven in een creatieve-theorie-van-alles. De filosofie van de oude Grieken, de renaissance denkers, de verlichte romantici, de vooruitstrevende natuurkundigen, zodat de wereld onder de oppervlakte met zijn samenhang, orde en schoonheid, weer een kans krijgt.

- ✓ gaan geloven in de samenwerking tussen wetenschap, kunst en levensbeschouwing bij het oplossen van praktische problemen. Creatieve oplossingen te bedenken voor grote problemen op het gebied van het klimaat, de politiek, de economie, de cultuur.
- ✓ gaan geloven in de wereld als een eenheid waar ieder mens, ieder stukje van de natuur, ieder deel van het universum, onderdeel van is. Alles hangt met alles samen. In een tijd van sociale media is het belangrijk te beseffen dat woorden meer zijn dan woorden, maar ook performatieve daden zijn.
- ✓ gaan geloven in de technische mogelijkheden waar we op dit moment over beschikken. Techniek niet als een gedrocht zien, dat we niet kunnen beheersen, maar als een hulpmiddel, dat we kunnen aansturen. Waar vroeger de techniek mens en natuur van elkaar verwijderde, kan ze ons nu juist weer bij elkaar brengen.
- ✓ gaan geloven in toekomstig geluk. Een nieuw realisme gaan ontdekken, door erop te vertrouwen dat de wereld zoals we die aanvoelen 'waar' en niet 'fake' is, (zoals sommigen ons steeds willen doen geloven). Dat we weer durven te geloven in onze eigen oprechtheid en die van de ander.

Creativiteit met techniek. Transportmiddel van de huisarts op het eiland Sark, waar auto's verboden zijn. Beeld: Dick de Haan

Laten we overgaan tot het opschorten van ons ongelooft. Ons voor een moment niet in de luren laten leggen door het fatalisme van criticasters, fundamentalisten en populistten. Ons ongelooft opschorten en kiezen voor een nieuwe realisme. Innovatieve scholen zijn de perfecte plaats om dit te oefenen. Gewoon om eens te proberen wat het oplevert. Niet om te dromen, maar om wakker te worden. Dat is alles. Zo simpel is het.

Jeroen Lutters is lector Kunst- en cultuureducatie aan ArtEZ en expert over de didactiek en inhoud van de Kunstvakken